

Márton Áron, a XX. század püspöke

HARMADIK FORDULÓ

I.KÖZTÉR

Ki készítette az alábbi, Márton Áron püspököt ábrázoló szobrokat, és hol találhatók? Nevezétek meg mindhárom alkotónak még egy-egy köztéri szobrát!

a.

b.

c.

6 pont

II. „TÜKÖR ÁLTAL ...”

Készítsetek (mobiltelefonnal, videofelvevővel vagy más eszközzel) rövid (1-3 perces) *filmetűdöt!*, melyhez mottóul válasszatok egy számotokra érdekes, *érvényes üzenetet* hordozó Márton Áron-gondolatot.

20 pont

III. „OLY KORBAN ...”

Kivell/kikkel látható Márton Áron az alábbi képeken? Milyen *alkalomból* készülhettek a felvételek? Írjátok le 2-3 mondatban, mi jellemezte szerintetek Márton Áron és a képen látható személy(ek) viszonyát!

a.

b.

c.

d.

12 pont

¹ „A hagyományos játékfilmnél jóval rövidebb, formai, elbeszéléstani értelemben szabadabb, kötetlenebb filmtípus, amely gyakran személyes tartalmak keretűl szolgál.” (A meghatározás forrása: estiklopédia.hu)

IV. JELKÉP

Milyen Márton Áronhoz köthető kiadványt illusztráltak az alábbi allegorikus metszettel? Szerintetek mi a kép jelentése, és hogyan függ össze a szóban forgó kiadvánnyal?

5 pont

V. ROKONOK

Ki az a XX. századi felvidéki magyar politikus, aki Kassa városának képviselője volt a prágai parlamentben, és az első bécsi döntést követően tudatosan vállalta azt, hogy a Tiso-féle Szlovákiában maradt maroknyi magyarság képviselője és jogvédője legyen? Hogyan állítható párhuzamba az ő élete, életének néhány momentuma Márton Áronéval? (Fejtsétek ki a választ legtöbb 500 leütésnyi terjedelemben.)

10 pont

VI. VALLÁS ÉS NEMZETISÉG

Az alábbi idézetek alapján fejtsétek ki, milyen a viszony vallás és nemzetiség között Márton Áron értékrendjében. Felhasználhatjátok a megismert Márton Áron-életrajzokat és Márton Áron-szövegeket is. (Maximális terjedelem: 1000 leütés.)

- „Aki jó katolikus, nem lehet népének rossz fia; aki megbízhatatlan fia népének, melybe született, megbízhatatlan Isten előtt is. (...) És mindig gyanús az olyan, aki hangosan katolikus, vagy úton-útfélen a nemzetiségével kérkedik. A melldőngető, hetvenkedő, fennhangon magyarkodó magyarok teszik fajuknak a legrosszabb szolgálatot – ismerjük ezt a fajtát, kellenél több van belőle –, és a hangos, a katolikus voltukat folyton lobogtató, a katolikusságukkal mindenütt előretolakodó farizeusok rontják legjobban a katolicizmus hitelét.”
- „... a legújabb kor lelkeségének egyik legveszedelmesebb megrontója a nemzetiségi kérdés kiélezése volt. Az elfajulás azzal kezdődött, hogy egyoldalú túlzással a nemzetnek központi jelentőséget tulajdonítottak, és ebből kiindulva megengedhetőnek tartották, hogy a nemzeti érdekek minden más érdeket alárendeljenek.”
- „Bölcsőm közönséges deszkából volt összezárva, amilyen lesz a koporsóm is. De fáját a csiki hegyekből vágták, ahol az őrt álló fenyőerdők koszorúja gyökerével sziklába kapaszkodik, s makacsul állja a viharok tépését; ahol az emberek századok óta küzdenek a mostoha életviszonyokkal, mert tudják, hogy a sötét borulat mögött is ott van Isten, s beléje vetik bizalmukat. Innen jöttem, s nem hoztam mást, csak halálos szerelmet népem és az emberek iránt, s a katolikus hitet, melyet hitvalló és hitükből élő nemzedékek a Csíksomlyói Mária lábainál mélyítették el és örökítették át a századok során.”
- „Ahogy Erdély földjén a hegyek völgyekkel, a mezők erdőkkel, hófödte bércek a síksággal váltakoznak, éppen úgy váltakoznak a népek Erdély földjén, ahol három nyelven beszélnek, és hatféle szertartás szerint imádják az Istent, de van a krisztusi evangéliumnak olyan ereje, amely hozzásegít ahhoz, hogy különféle ellentétek összhangba olvadjanak fel, és a testvéri együttműködés útját egyengessék”

20 pont

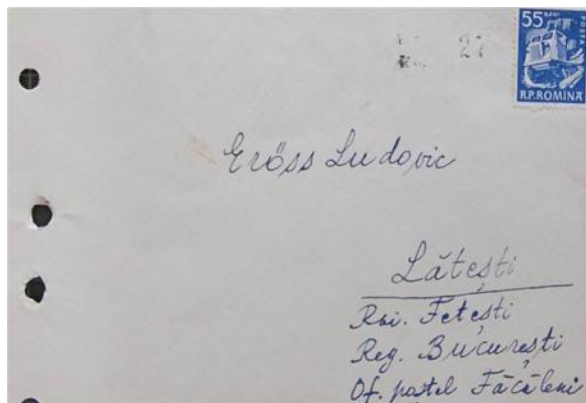
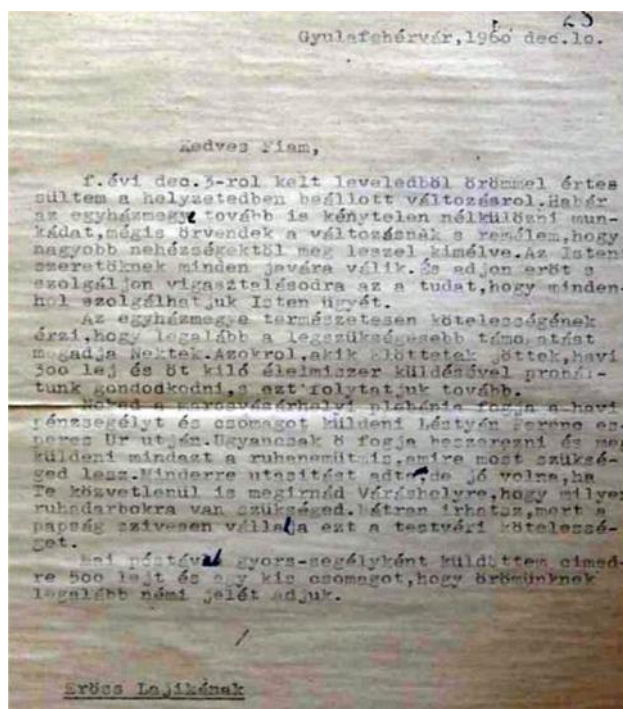
VII. CÉLKERESZTBEN

Az alábbiakban részleteket láthattok a **Securitate** (román állambiztonsági szerv) által Márton Áron nevére kiállított egyik megfigyelési dossziéból.

1. A négy itt közölt dokumentum közül melyik milyen titkosszolgálati módszerrel készült? (A román nyelvű dokumentum szövegét magyarra fordítottuk.) 4 pont
2. Véleményetek szerint mi volt a megfigyelés célja? Maga a megfigyelés hogyan befolyásolhatta a megfigyelt célszemély életét? Válaszotokban hivatkozhattok Márton Áron életrajzára, a megadott szakirodalomra, de akár szépirodalmi vagy filmes példákra is. (Max. 500 leütés!) 8 pont

a.

b.

C.

Ind.340
Agent:"APULUM"
Primit:Opt.Bartha Carol
Data:14.VII.1961
Locul:Alba Iulia
Lucrează în acțiunea "MURES"
Durata intilnirii
ora 14,45 - 15,50

129

NOTA INFORMATIVA

1. La 3 iulie preotul BODO ANTON din Călești-Tirza a fost la episcop. A cumpărat vin bisericesc.

2. In 4 iulie au fost la episcop următorii preoti: JENAKI FRANCISC din Crăstie, a cerut concediu de vară și a primit.

- Preotul PROHASKA IULIU din Tugnadă Nou raion Ciuc.Locuința cantorului a fost ocupat pentru dispensar medical in satul Tugnad, pe care el administrează.In problema chiriei nu vor să facă contract.

- Preotul BELEKI DEZIDERIU din Eremitul raion Tg. Mures.A cerut aprobare ca in timpul concediului de vară să poată părăsi parohia.

- Ajutorul preot BODO PETRE din Gheorgheni.A însoțit un băiat pentru examenul de admitere la școala de cantori.

- Preotul SIMON STEFAN din Mocii raion Cluj, Si-a cerut transferul.

- Preotul RONAI ALAJOS din Năsăud, a cerut ajutor pentru repararea bisericii.

3.La 6 iulie preotul SALAMON LUDOVIC din Săuca rai. Tirnăveni, a adus un copil la examenul de admitere din școala de cantori.

Profesorul BLEBY LUDDVIC in această zi a plecat la Arad în concediu.

4.La 10 iulie preotul LAEUD ANTON din Zăbala raion Tg.Secuiesc a fost la episcop. Si-a vizitat fratele care domiciliu ază la Alba Iulia.

Tot in această zi a fost la episcop preotul SZILAGYI STEFAN din Ernei raion Tg-Mures.A cerut aprobare pentru zugrăvirea bisericii. In filiala Foka au vindut locuința clopotarului a cerut aprobare si pentru asta.

5. La 12 iulie preotul din Zlatna a raportat că după demolarea parohiei(in locul căreia a fost construit in bloc) președintele Sfatului i-a atras atentia ca biserica să transporte

d.

ANEXA Nr.3. 342/ 22.01.958.
Ora: 11.55 - 13.10

J E G Y Z E T.

"MAROS": Isten hozta. Regen nem jart erre, pedig megigerte hogy el jon.

DANKO: Nem tudtam hamarabb jonni mivel mi is nagyon el voltunk foglalva. Hogy erzi a kegyelmes ur magat egeszsegileg

"MAROS": Koszonom eleg turletoen.Mi jot hozott?

DANKO: Hat ugy szoktak mondanni hogy jot mindeg kevesebbet mint rosszat. Ugy szoktak mondanni a katolikus egyház megyeben vagyis az Erdelyi egyházmegyeben, hogy csak kellemetlenség szarmazik abbol ha meg jelenik a megbizott.

"MAROS": Es nem igaz?

DANKO: Nem mindegy, mert vannak dolgok amit elbeszések alapján el lehet intezni. Es az a velemenem hogy vannak esetek mikor a megbizottak is bizonyos jo dolgokat tudnak csinálni. Vannak esetek mikor vitas problemak vannak a parochia es az állam hatalom szervei kozott. Elso sorban be kell jelentsem hogy a fizetsekkel kapcsolatos dolgokat meg nem tudtuk teljesen meg oldanni.

A másik problema - ez az amiért mondtam, hogy minket seholva sem vannak utasított a vallásügyi miniszterium, hogy hozzam a Gyula Felervari puspokseg tudomasara a LESTYAN ideglenes vissza vonasat Marosvasarhelyrol Dezsaknara. Afol volt.

Az oka, hogy nem foglalta el ottan a fereac rendi parochiat afova ki volt nevezve. Ezt irasba kuldtte le nekem a vallásügyi miniszterium, hogy en szobelileg adjam at a puspok urnak. Es ugyanakkor kell kozoljem onnek a velemenyet a vallásügyi miniszteriummal.

"MAROS": Igen, Mikor kapta ezt?az utasitast?

DANKO: Januar 16-an de meg 57-es iktato számmal es kerik hogy a puspok ur adjon utasitast erre vonatkozolag.

"MAROS": En nem adok utasitast egyszeruen azert mert Marosvasarhelyen szuksege van papra es lehetetlennek tartom hogy ~~ennek~~ a departement teljesen figyelmen kívül hagyja azt, hogy a pap lelki pasztor. Oneki ott gyontatni kell, predikalni kell

A román nyelvű (c.) dokumentum fordítása (részlet):

(Megjegyzés: A személyneveket meghagytuk abban a formában – románosított írásmóddal –, ahogyan az eredeti dokumentumban használták.)

Ügynök: "Apulum"

Átvette: Bartha Carol százados

Dátum: 1961. VII. 14.

Hely: Gyulafehérvár

A "Maros" akcióban foglalkoztatva

A találkozó időtartama: 14.45-től 15.50-ig

Tájékoztató jegyzék

1. Július 3-án Bodo Anton harasztosi plébános volt a püspöknél. Misebort vásárolt.
2. Július 4-én a következő papok voltak a püspöknél:
 - Jenaki Francisc Szászvárosból, nyári szabadságot kért és kapott.
 - Prohaszka Luliu Újtusnádról (Csík rajon). A kántor lakását, melyet adminisztrál, lefoglalták orvosi rendelés számára. A bérletért nem akarnak díst kötni.
 - Teleki Dezideriu Nagyernyér (Marosvásárhely rajon) engedélyt kért, hogy a szabadsága ideje alatt elhagyhassa a parókiát.
 - Bodo Petre segédlelkész egy fiút kísért el felvételizni a kántoriskolába.
 - Simon Stefan Mócsról (Kolozs rajon) áthelyezését kérte.
 - Ronai Alajos Naszódról segítséget kért a templom felújításához.
3. Július 6-án Salamon Ludovic sz. demeteri (Küküllő rajon) plébános hozott egy gyermeket a kántoriskolai felvételire. Eledy Ludovic tanár ezen a napon elutazott Aradra szabadságra.
4. Július 1-jén Labud Anton plébános Zaboláról (Kézdi rajon) volt a püspöknél. Meglátogatta a testvérét, aki Gyulafehérváron lakik. Ugyanezen a napon Szilagyi Stefan nagyernyei plébános volt a püspöknél. Engedélyt kért a templom kifestésére. Póka filiában eladták a harangozó lakását, erre is engedélyt kért.
5. Július 12-én a zalatnai pap jeletette, hogy a parókia lerombolása után (melynek helyén tömbház épült), a tanácselnök felszólította az egyházközségeket, hogy szállítsa....

Hasznos tudnivalók a feladatlap megoldásával kapcsolatban:

1. A honlapon található könyvészetet újabb forrásokkal bővítettük, ezeket szíves figyelemetekbe ajánljuk.

2. A II. „Tükör által...” feladat megoldásaként megszülető *kisfilmet* feltölthetitek egy videomegosztó oldalra (pl. youtube.com), ez esetben csak a hivatkozást (linket) kell elküldönnetek nekünk e-mailben. Ha ez nem sikerülne, elküldhetitek a filmet egy nagyfájlküldő szolgáltatással (pl. mammutmail.com vagy wetransfer.com) a martonaronmuzeum@martonaronmuzeum.ro címre.